

Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2017/2018

3. ROČNÍK

SLOVENSKÝ

JAZYK

A LITERATÚRA

Vypracovala: PaedDr: D. Elečková

Obsah

Charakteristika predmetu.....	2
Ciele učebného predmetu.....	3
Kľúčové kompetencie.....	4
Obsahový štandard.....	6
Výkonový štandard.....	10
Pedagogické stratégie.....	11
Učebné zdroje.....	12
Hodnotenie.....	111
Tematický plán.....	14

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Predmet Slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú zložku, písanie, literárnu zložku a čítanie. Schopnosť čítať a písať je jedna zo základných životných kompetencií.

V 3. ročníku sa hlavný dôraz kladie na rozvoj **komunikačných zručností** – počúvanie, rozprávanie, čítanie a písanie.

Jazyková zložka obsahuje učivo z **fonetiky** (zvuková rovina jazyka), **lexiky** (významová rovina jazyka) a **syntaxe** (skladba vety). **Morfologická rovina** (podstatné mená, prídavné mená a slovesá) sa vyučuje v spojitosti s praktickými písomnosťami (list, pohľadnica, adresa, korešpondenčný lístok, pozvánka) na hodinách písania a slohu.

V rámci zložky **čítanie a literárna výchova** sa hlavný dôraz kladie na **čítanie s porozumením**. Do literárnej výchovy ako integrujúci prvok sa zahrňuje tzv. tvorivé písanie.

Písanie je základným nástrojom gramotnosti a zároveň slúži aj ako dorozumievací a komunikačný prostriedok.

Slohová zložka je zameraná na verbálnej a neverbálnej komunikácii.

Ciele učebného predmetu.

Cieľom jazykového vyučovania je rozvíjanie a preferovanie komunikačných schopností žiakov, ktoré budú východiskom ich ďalšieho vzdelávania v slovenskom jazyku i v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka v 3.ročníku ZŠ je predovšetkým :

v gramatike:

- osvojiť si základy písanej reči – tlačenej a písanej abecedy
- získať základné poznatky o zvukovej rovine jazyka a pravopise
 - slovo, slabika
 - spoluhlásky – rozdelenie – tvrdé, mäkké, obojaké
- získať základné poznatky o vybraných slovách – pravopis vybraných slov vo všeobecnom ponímaní
- získať základné poznatky o slovných druhoch

- podstatné mená – vlastné a všeobecné podstatné mená
- slovesá
- prídavné mená
- zámená
- číslovky

- osvojiť si návyky správnej výslovnosti

v slohu:

- list, oslovenie, podpis, osnova, úvod, jadro, záver – časová postupnosť, oznam, SMS, e-mail, korešpondenčný lístok, inzeráty nachádzajúce sa v tlači, reklama – druhy reklamy, pozvánka, opis, odsek, vizitka

v literárnej výchove:

- osvojiť si zručnosť jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti komunikácie (ústnej aj písomnej)
- oboznámiť žiakov s pojmami: poézia, próza, verš, odsek, ľudová slovesnosť, pranostika, ľudová rozprávka, prirovnanie, autorská rozprávka, hlavná postava, vedľajšia postava, príslovie, porekadlo, povesť, hlavná myšlienka

Kľúčové kompetencie

V 3.ročníku sa naďalej rozvíjajú: poznávacie, rečové a čitateľské kompetencie.

Poznávacie a rečové kompetencie:

Motorické zručnosti

- samostatne písať jednoduché texty s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písané alebo tlačené písmo)

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť
- vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi

- pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu

Analytické zručnosti

- uskutočniť jazykovú analýzu textu, vyhľadávať jazykové javy, vyhodnocovať ich a postupne zatrieďovať

Tvorivé zručnosti

- tvoriť vlastný text
- ústne prezentovať vlastný text
- napísať krátky príbeh
- porozprávať príbeh na danú tému
- dokončiť rozprávanie alebo nedokončenú rozprávku alebo iný literárny žáner
- zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť
- pri čítaní dramatických textov výrazne reprodukovať priamu reč
- recitovať básne a úryvky z prózy

Informačné zručnosti

- používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty
- orientovať sa v školskej knižnici

Komunikačné zručnosti

- vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu
- verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor
- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu

Obsahový štandard

Gramatika

Hlásky

- písanie, výslovnosť a výskyt samohlásky **ä**
- písanie, výslovnosť a výskyt dlhých spoluhlások **í, ŕ**
- obojaké spoluhlásky
- delenie spoluhlások podľa výslovnosti

Výslovnosť

- správna splyvavá výslovnosť, výslovnosť jednoslabičných predložiek

Spodobovanie spoluhlások podľa znelosti

- spodobovanie spoluhlások na začiatku a na konci slova
- výslovnosť spoluhlásky **v** na začiatku a na konci slova
- výslovnosť a písanie predložiek : **k/ku, v/vo, pred, nad, od, pod**

Vybrané slová

- pravopis a výslovnosť
- vysvetlenie významu vybraných slov

Písanie veľkých písmen na začiatku vlastných mien

- písanie veľkých začiatočných písmen v názvoch štátov, miest a obcí, ulíc a riek

Abeceda

- osvojenie si abecedy
- abecedné čítanie slov (tzv. hláskovanie)

Opravné (korektorské) značky

- využitie značiek pri oprave písaných textov

Spisovná slovenčina

- protiklad správnej a nesprávnej výslovnosti, správnych a nesprávnych výrazov / tvarov slov

Slovné druhy :

Podstatné mená

- delenie podstatných mien na všeobecné a vlastné

Prídavné mená, slovesá

- precvičenie a upevnenie poznatkov z predchádzajúceho ročníka

Zámená, číslovky, príslovky, predložky

- základná charakteristika
- formálne rozoznávanie v texte

Písanie

Písmená

- malé a veľké písmená písanej a tlačenej abecedy

Vety

- písanie jednoduchých viet

Vlastné mená

- písanie vlastných mien osôb, zvierat a zemepisných názvov

Sloh

Formy spoločenského kontaktu

- osvojenie základov spoločenského kontaktu
- pozdrav
- oslovenie
- tykanie/vykanie
- prosba
- blahoželanie (ústne a písomné)
- vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu

Formy písomného kontaktu

- osvojenie si základov písomného kontaktu
- adresa odosielateľa, pohľadnica, korešpondenčný lístok
- komunikácia cez SMS, e-mail
- písomná formulácia pozvánky

Formy rozhovoru

- rozhovor
- tvorba otázok
- žiadosť o informáciu

Práca s textom

- ústne rozprávanie podľa osnovy
- tvorenie nadpisu
- ústny opis ilustrácie

Literárna výchova

- poznávanie špecifik umeleckého textu a jednoduché hodnotenie literárnych textov
- práca s ilustráciami ukážok s literatúry pre deti
- nácvik reprodukcie a dramatizácie jednoduchých textov
- nácvik recitácie básní a prednesu úryvkov z prózy
- analýza literárnych textov zameraná na rozlišovanie hlavných a vedľajších postáv
- práca s mimo čítankovou literatúrou

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	Gramatika: Hlásky Písanie: Vlastné mená Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu Literárna výchova: Práca s textom a literárne žánre.
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	Gramatika: Vybrané slová Písanie: Vety Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu Literárna výchova: Práca s textom a literárne žánre.
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu, rozhovoru a práce s textom Literárna výchova: Práca s textom a literárne žánre.
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu, rozhovoru a práce s textom Literárna výchova: Práca s textom a literárne žánre.
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE	Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu, rozhovoru a práce s textom Literárna výchova: Práca s textom a literárne žánre.
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	Gramatika: Slovné druhy Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu, rozhovoru a práce s textom Literárna výchova: Práca s textom a literárne žánre.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu, rozhovoru a práce s textom
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ	Sloh: Formy spoločenského a písomného kontaktu, rozhovoru a práce s textom Literárna výchova: Práca s textom a literárne žánre.

Výkonový štandard

Gramatika

ŽIAK

- vie rozlišovať tlačené a písané písmená abecedy
- vie zoradiť slová podľa abecedy
- vie rozdeľovať slová na slabiky, zo slabík vie utvoriť slová
- vie rozoznať a vymenovať obojaké spoluhlásky
- vie po obojakých spoluhláskach písať **i,í** alebo **y,ý**
- vie zdefinovať vybrané slová
- vie správne uplatniť pravopis v príbuzných slovách
- vie zdefinovať podstatné mená
- vie rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená
- vie určiť slovesá v texte
- vie zdefinovať prídavné mená, zámená
- vie vyhľadať základné, radové číslovky

Písanie

- vie písať správne tvary veľkej, malej, písanej a tlačenej abecedy
- vie odpisovať, prepisovať jednoduché vety
- vie správne napísať vybrané slová
- vie správne napísať všeobecné a vlastné podstatné mená

Sloh

- vie písomne zoštylizovať jednoduchý list
- vie sa podpísať svojím menom, prípadne priezviskom
- vie porozprávať udalosť alebo zážitok podľa osnovy
- vie napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS správy, e-mailom
- vie vyhľadať inzerát v časopise, v novinách alebo v reklamných tlačovinách
- vie vlastnými slovami charakterizovať pojem reklama
- vie sformulovať písomne text pozvánky na nejaké podujatie
- vie opísať detskú ilustráciu

Literárna výchova

- vie vymenovať knihy pre deti a mládež, ktoré pozná z domu alebo z knižnice
- vie porozprávať krátky dej z prečítanej knihy alebo vie povedať jej obsah
- vie rozoznať poéziu od prózy
- vie čo je ľudová slovesnosť a ktoré literárne útvary obsahujú
- v texte vie vyhľadať prirovnanie
- vie pracovať s textom – pozná hlavnú a vedľajšie postavy rozprávky
- vie vyhľadať príslovia a porekadlá v čítanke
- vie v povesti určiť hlavnú myšlienku

Pedagogické stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe slovenského jazyka využívame najmä:

- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach)
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru)

- projektové, zážitkové vyučovanie
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností)
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania)
- výklad učiteľa

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- na hodinách využívať prvky vysoko efektívneho učenia, blokové vyučovanie

Učebné zdroje

CD – Škola hrou
Slovníky

Učebnice: Slovenský jazyk pre 3.ročník: Z. Hirschnerová, R. Adame ISBN 978-80-50-9 aitec 2011

Čítanka pre 3. roč.ZŠ: M. Ondráš, Z. Hirschnerová, M. Fialová-ISBN 978-80-8116010-3
Poľana 2011

Mimočítankové čítanie: knihy zo školskej knižnice, časopisy pre deti

Hirschnerová, Z.: Písanie a slohové cvičenia – Píšeme o Slovensku 1. zošit. Bratislava, Aitec 2013. ISBN 978-80-8146-053-1

Hirschnerová, Z.: Písanie a slohové cvičenia – Píšeme o Slovensku 2. zošit. Bratislava, Aitec 2013. ISBN 978-80-8146-052-4

Internetová stránka Základnej školy P. Horova Michalovce: www.zsphorova.sk/modernaskola

interaktívna tabuľa, internet, dataprojektor

Pracovné listy vypracované pedagógom

Hodnotenie

Predmet Slovenský jazyk a literatúra v 2. ročníku bude hodnotený známku. Pri hodnotení budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy MŠ SR pod č.: 2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 01. 05. 2011.

Kontrolný diktát a kontrolnú prácu budeme písať v závere prvého a druhého polroka / 2 krát/. V prípade písomných prác, testov a akýchkoľvek prác, pri ktorých je možné využiť percentuálnu stupnicu budeme uplatňovať nasledovne:

Stupeň 1: 100% - 90%

Stupeň 2: 89% - 75%

Stupeň 3: 74% - 50%

Stupeň 4: 49% - 30%

Stupeň 5: 29% - 0%

Diktát – stupnica:

Stupeň 1: 0 – 2 chyby

Stupeň 2: 3 – 4 chyby

Stupeň 3: 5 – 7 chýb

Stupeň 4: 8 – 10 chýb

Stupeň 5: 11 a viac chýb

Pri hodnotení žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami budeme postupovať v zmysle odporúčaných záverov psychologického vyšetrenia.

Tematický plán

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Ročník: 3. ročník

Časová dotácia: 264 hodín ročne (8 hodín týždenne) - **rozšírená časová dotácia o 2 hodiny**

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Gramatika Hlásoky Počet hodín: 17	Hlásoky – Samohlásoky Výslovnosť a písanie ä Spoluhlásoky Výslovnosť a písanie slabičnej hlásoky l, ľ slabičnej hlásoky r, ŕ Tvrdá výslovnosť a písanie de, te, ne, le, di, ti, ni, li	Rozdeľovanie slov na slabiky Vytváranie slov prostredníctvom slabikotvorných slabík Slová s tvrdou výslovnosťou de, te, ne, le, di, ti, ni, li	– vie rozdeliť slová na slabiky, zo slabík vie utvoriť slová – vie, že spoluhlásoka l, ľ, a, r, ŕ môže nahradiť samohlásoku a vytvoriť slabiku – vie správne čítať slová s tvrdou výslovnosťou de, te, ne, le, di, ti, ni, li

<p>Obojaké spoluhlásky</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p>Obojaké spoluhlásky b, m, p, r, s, v, z, f</p>	<p>Spoluhlásky rozdeľujeme na tvrdé, mäkké a obojaké.</p> <p>Názvy obojakých spoluhlások.</p> <p>Pravopis po obojakých spoluhláskach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie rozoznať obojaké spoluhlásky - vie ich vymenovať - vie, že po obojakých spoluhláskach píšeme i, í alebo y, ý
<p>Vybrané slová</p> <p>Počet hodín: 35</p>	<p>Vybrané slová po b, m, p, r, s, v, z, f</p>	<p>Definícia vybraných slov.</p> <p>Pravopis vybraných slov vo všeobecnom ponímaní.</p> <p>Príbuzné slová.</p> <p>Vybrané slová po obojakej spoluhláske f neexistujú.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie zdefinovať vybrané slová - vie povedať aké i, í alebo y, ý píšeme vo vybraných slovách. - vie rozoznať vybrané slová s príbuzne slová
<p>Abeceda</p> <p>Počet hodín: 7</p>	<p>Abeceda</p>	<p>Tlačené a písané písmená abecedy.</p> <p>Radenie slov podľa abecedy.</p> <p>Vyhľadávanie slov v slovníku podľa abecedy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovláda tlačenú a písanú podobu abecedy - vie zoradiť slová v abecednom poradí - v slovníku vie vyhľadať slovo podľa abecedy

<p>Slovné druhy</p> <p>Počet hodín: 20</p>	<p>Podstatné mená</p> <p>Všeobecné a vlastné podstatné mená</p>	<p>Vyvodiť definíciu podstatných mien.</p> <p>Rozdelenie podstatných mien na všeobecné a vlastné.</p> <p>Pravopis vlastných a podstatných mien.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie zdefinovať podstatné mená - vie sa na ne opýtať správnou otázkou. - vie ich nájsť v cvičeniach - vie rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená - vie uplatniť správny pravopis vo vlastných podstatných podstatných menách – osôb, zvierat, miest a obcí, vrchov...
	<p>Slovesá</p> <p>Prídavné mená</p> <p>Číslovky</p> <p>Zámená</p>	<p>Vyvodiť jednoduchú definíciu sloviess.</p> <p>Definícia prídavných mien.</p> <p>Definícia čísloviek, zámen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná funkciu sloviess v texte - vie zdefinovať prídavné mená - vie vyhľadať prídavné mená z cvičení, textu - ovláda krátku definíciu čísloviek a zámen - vie v bežnej komunikácii používať slovný druh – číslovky
<p>Veta</p> <p>Počet hodín: 6</p>	<p>Slovosled vo vete</p>	<p>Spájanie slov do viet.</p> <p>Druhy viet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie napísať vetu so správnym slovosledom - vie nájsť vetu s nesprávnym slovosledom

<p>Písanie</p> <p>Hlásky</p> <p>Počet hodín: 11</p> <p>Vybrané slová</p> <p>Počet hodín: 11</p>	<p>Samohlásky</p> <p>Spoluhlásky</p> <p>Písanie de, te, ne, le, di, ti, ni, li</p> <p>(tvrdá výslovnosť)</p>	<p>Písanie slabičnej hlásky l, í, r, ř</p> <p>Písanie slov s tvrdou výslovnosťou de, te, ...</p> <p>Písanie vybraných slov vo vetách</p>	<p>– vie písať slabičné hlásky l, í, r, ř</p> <p>– vie správne písať slova s tvrdou výslovnosťou de, te, ...</p>
<p>Vety</p> <p>Počet hodín: 4</p>	<p>Písanie oznamovacej vety</p> <p>Písanie opytovacej vety</p> <p>Písanie rozkazovacej, zvolacej a želacej vety</p>	<p>Písanie jednoduchých viet</p>	<p>– vie odpisovať, prepisovať jednoduché vety</p> <p>– vie správne napísať začiatok vety</p>
<p>Sloh</p> <p>Formy spoločenského kontaktu</p> <p>Počet hodín: 12</p> <p>Formy písomného kontaktu</p> <p>Počet hodín: 4</p> <p>Formy rozhovoru</p> <p>Počet hodín: 4</p>	<p>Vieme komu tykáme, komu vykáme</p> <p>Píšeme list, blahoželanie, adresa, inzeráty, pozvánka</p> <p>Rozprávame zážitok z prázdnin alebo i inej udalosti</p>	<p>Osvojenie si základov spoločenského kontaktu – pozdrav, oslovenie, tykanie, želanie, ospravedlnenie</p> <p>Osvojenie si základov písomného kontaktu – adresa, list, moderná komunikácia (SMS, e-mail), vyhľadávanie inzerátov v v tlači, písomná formulácia pozvánky</p>	<p>– vie vyjadriť želanie</p> <p>– vie vhodne využiť tykanie</p> <p>– vie sa ospravedlniť</p> <p>– vie napísať adresu na list</p> <p>– vie napísať krátku SMS správu na mobilnom telefóne a e- mailovú správu na internete</p> <p>– vie sformulovať písomne text pozvánky</p>

<p>Práca s textom (slohovým útvaram)</p> <p>Počet hodín: 4</p>	<p>Čo sme videli a zažili</p>	<p>Ústne rozprávanie príbehu podľa osnovy(úvod, jadro, záver)</p> <p>Časová postupnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie porozprávať udalosť alebo zážitok podľa osnovy - vie dodržať časovú postupnosť
<p>Formy rozhovoru</p> <p>Počet hodín: 4</p>	<p>Rozprávame rozprávku</p>	<p>Tvorba otázok , rozhovor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie správne sformulovať a kľásť otázky - vie odpovedať na otázky
<p>Literárna výchova</p> <p>Práca s textom (kniha, časopis,noviny)</p> <p>Počet hodín: 55</p>	<p>Literatúra pre deti</p>	<p>Literárne texty sú zamerané na zvládnutie techniky čítania, na porozumenie prečítaného textu</p> <p>Autorská rozprávka – žiaci čítajú rozprávky nielen v učebnici, ale ich vyhľadávajú aj v časopisoch, v školskej knižnici, doma</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vymenovať knihy pre deti a mládež - pozná niektorých detských autorov - vie porozprávať krátky dej z prečítanej knihy - vie prečítať rozprávku s porozumením

<p>Literárne žánre</p> <p>Počet hodín: 60</p>	<p>Precvičovanie pojmov na praktických literárnych ukážkach</p>	<p>Druhy literárnych žánrov (rozprávka, ľudová pieseň, báseň, vyčítanka, hádanka)</p>	<ul style="list-style-type: none">- ovláda pojem ľudová rozprávka- v texte vie vyhľadať prirovnanie- vie rozoznať poéziu od prózy- vie v literárnom texte identifikovať verš
--	---	---	---